

شان سیاست‌های اصل 44 از انتقال مدیریت به واگذاری مالکیت نزول کرده است

رئیس اتاق ایران در نشست اخیر شورای گفت‌وگو با انتقاد از روند خصوصی‌سازی و نزول شان اصل 44 قانون اساسی در حد انتقال مالکیت به جای واگذاری مدیریت، گفت: افزایش سالانه اعتبارات و بودجه دولتی نشان می‌دهد که واگذاری‌ها هدفمند نبوده است.

در یکصدویکمین نشست شورای گفت‌وگو نحوه و آثار توقف روند واگذاری شرکت‌های خصوصی شده و ابطال قراردادهای واگذاری سازمان خصوصی‌سازی بررسی شد. رئیس اتاق ایران و دبیر شورای گفت‌وگو با بیان این مطلب که متأسفانه بر عکس نیت اصلی قانون، توسعه مدیریت خصوصی، اولویت واگذاری‌ها قرار نگرفته است، گفت: برخلاف آنچه گفته می‌شود، قدمی در راستای کوچک‌سازی دولت برداشته نشده و افزایش سالانه بودجه شرکت‌های دولتی به خوبی این ادعا را ثابت می‌کند.

وی از نزول شان سیاست‌های اصل 44 قانون اساسی در حد انتقال مالکیت به جای واگذاری مدیریت به بخش خصوصی انتقاد کرد و خواستار مقابله با این رویکرد در دولت شد. به باور رئیس اتاق ایران با گذشت 11 سال از تصویب سیاست‌های اصل 44 و اجرای آن نه مقام معظم رهبری و نه هیچ یک از مسئولان نسبت به نحوه اجرای قانون رضایت ندارند، بنابراین ضروری است برای تغییر در رویکردها و نحوه اجرای قانون، تصمیم عاجلی گرفته شود.

فرهاد دژپسند، وزیر اقتصاد و دارایی که ریاست شورای گفت‌وگو را نیز به عهده دارد با بیان این مطلب که کلیت خصوصی‌سازی باید با تکیه بر قواعد و قوانین به صورت دقیق اجرایی شود، تأکید کرد: ممکن است در روند اجرای هر قانونی خطا و اشتباه رخ دهد اما این به معنای زیرسؤال بردن کلیت ماجرا نیست. در بررسی پرونده‌هایی که امروز در حال بررسی هستند می‌تواند اشتباهاتی که رخ داده را اصلاح کرد اما با ابطال کامل قراردادها، به نتیجه نخواهیم رسید.

وی ادامه داد: باید در حد خطا و اشتباهی که صورت گرفته با آن برخورد کرد و نه بیشتر.

رئیس شورای گفت‌وگو در ادامه آسیب‌شناسی و بررسی دقیق ابعاد خصوصی‌سازی را برای کمک به اجرای دقیق آن ضروری دانست. و اذعان داشت این جلسات را تا حصول نتیجه ادامه خواهیم داد.

گزارش دبیرخانه شورای گفت‌وگو از روند واگذاری‌ها و ابطال قراردادهای واگذاری

در ادامه، گزارش دبیرخانه شورای گفت‌وگو درباره روند واگذاری‌ها و ابطال قراردادهای واگذاری سازمان خصوصی‌سازی توسط محسن عامری، مدیر دبیرخانه شورای گفت‌وگو ارائه شد. وی ابتدا آماری درباره واگذاری‌هایی که به شکل رد دیون انجام شده اشاره کرد و گفت: 40 هزار میلیارد تومان از مجموع واگذاری‌های انجام شده در قالب رد دیون بوده که تا سال 93 انجام شده است. از این سال به بعد که با اصلاح ماده 6 قانون سیاست‌های کلی اصل 44، الزام به حضور 100 درصدی بخش خصوصی در واگذاری‌ها مطرح شد موضوع رد دیون به طور کامل ممنوع شد، تا حدی رویکردها نیز تغییر کرد.

عامری مجموع بنگاه‌های واگذار شده را از سال 80 تا به امروز 887 واحد اعلام کرد که این رقم 44 درصد از کل بنگاه‌هایی هستند که قابل واگذاری شناخته شده‌اند. از نظر سهم واگذاری‌ها نیز 66.5 درصد به عموم متقاضیان واگذار شده، 19.5 درصد در قالب رد دیون انجام شده و 14 درصد به سهام عدالت تعلق گرفته است.

مدیر دبیرخانه شورای گفت‌وگو همچنین سهم پرونده‌هایی که امروز دچار چالش شده‌اند را از نظر ارزشی 3 درصد از کل ارزش واگذاری‌های انجام شده دانست که این سهم از نظر تعداد مجموعه‌های واگذار شده، یک درصد برآورد می‌شود.

عامری در بخش دیگری از سخنان خود به عوامل مؤثر بر عدم تحقق اهداف خصوصی‌سازی اشاره کرد و گفت: عدم در نظر گرفتن ملزومات پیشینی خصوصی‌سازی از جمله آزادسازی قیمت‌ها و طراحی نظام تنظیم‌گری، ایرادات وارد بر نحوه تعیین مصادیق گروه‌های سه‌گانه، نحوه انتخاب شرکت‌های قابل واگذاری و فرآیند ورود و خروج آن‌ها از لیست واگذاری، نحوه آماده‌سازی بنگاه‌ها، تعیین روش واگذاری، قیمت‌گذاری و شیوه انتخاب خریدار، ضعف‌های نظام ارزیابی و بازخوردگیری خصوصی‌سازی از جمله نحوه نظارت بر شرکت‌های واگذار شده و هم‌چنین سازوکارهای انگیزشی در نظر گرفته شده برای آن‌ها از جمله موانعی هستند که در برابر تحقق اهداف خصوصی‌سازی قرار دارند.

واگذاری معادل 67 هزار میلیارد تومان به بخش خصوصی واقعی

حسن علائی، سرپرست سازمان خصوصی‌سازی نیز گزارشی از اقدامات انجام شده، ارائه داد. بر اساس گفته‌های او ارزش واگذاری‌های انجام شده در قالب خصوصی‌سازی برابر با 190 هزار میلیارد تومان است. 67 هزار میلیارد تومان به بخش خصوصی واقعی واگذار شده، 26 هزار و 800 میلیارد تومان آن بابت سهام عدالت و 37 هزار و 700 میلیارد تومان آن در قالب انتقال سهام به طلبکاران بوده است.

وی ادامه داد: از سهم مربوط به بخش خصوصی واقعی 16 هزار و 800 میلیارد تومان آن از آغاز اجرا قانون تا سال 91 واگذار شده و 50 هزار میلیارد تومان آن از 91 تا به امروز انجام شده است. وی این میزان از هجمه‌هایی که امروز علیه سازمان خصوصی‌سازی درباره 7 پرونده‌ای که در دست بررسی قرار دارد را غیرمنطقی دانست و خواستار مقابله با این نوع نگاه‌ها نسبت به خصوصی‌سازی در سطح جامعه شد.

در این رابطه یونس ژانله، رئیس هیئت مدیره شرکت کشت و صنعت و دامپروری مغان و امید اسد بیگی، مدیرعامل کارخانه نیشکر هفت تپه به عنوان افرادی که پرونده شرکت‌های واگذار شده به آنها در دست بررسی قرار دارد، نگاه و رویکرد خود را نسبت به اقدامات صورت گرفته در روند بررسی‌ها، مطرح کردند.

بر اساس اظهارات ژانله، شرکت کشت و صنعت و دامپروری مغان از زمانی که واگذار شده یعنی در طول دو سال گذشته به سوددهی رسیده و تعداد کارکنان آن از 524 نفر به 4 هزار و 600 نفر افزایش یافته است. وی روند واگذاری این شرکت را قانونی دانست و با توجه به حجم گسترده سرمایه‌گذاری انجام شده در این شرکت از اعضای شورای گفت‌وگو خواست درباره تعیین تکلیف پرونده شرکت تصمیم‌گیری کنند.

اسدبیگی نیز با نگاهی به اقدامات انجام شده در کارخانه نیشکر هفت تپه؛ حفظ 2 هزار 200 نیروی مازاد این کارخانه به کمک اجرای 16 طرح جدید، به روز کردن حقوق و دستمزد کارکنان و سرمایه‌گذاری حجیمی که برای احیای کارخانه انجام شده است از اعضای شورا درخواست کرد در راستای حل و فصل پرونده مربوط به واگذاری کارخانه به بخش خصوصی همکاری کنند.

بسترهای قانونی برای واگذاری به بخش خصوصی آماده نبود

حمیدرضا فولادگر، رئیس شورای راهبری محیط کسب و کار اتاق ایران نیز از نبود زیرساخت‌های اولیه واگذاری زمانی که روند خصوصی‌سازی آغاز شد، سخن گفت و تصریح کرد: از آنجا که زیرساخت‌های اولیه برای واگذاری موفق وجود نداشت، امروز با چنین مشکلاتی مواجه هستیم و دولت به تدریج به سمت رد دیون خود از طریق واگذاری‌ها رفت.

وی معتقد است باید پیش از اینکه واگذاری انجام می‌شد، بسترهای قانونی آن را مهیا می‌کردیم. این غفلت باعث شد قطار خصوصی‌سازی از ریل خارج شود.

فولاد گر با اشاره به ممنوعیت رد دیون دولت از طریق واگذاری، در سال 91، تأکید کرد: مجلس با ممنوعیت رد دیون از طریق واگذاری به دنبال آن بود که خصوصی سازی به معنای واقعی خود اتفاق افتد. همان طور که می دانیم موضع و نگاه مقام معظم رهبری نسبت به اهمیت خصوصی سازی تغییری نکرده و باید این موضوع در بهترین شرایط خود عملیاتی شود.

سران سه قوه از امنیت سرمایه گذاری خصوصی دفاع کنند

محمد قاسمی، رئیس مرکز پژوهش های اتاق ایران نیز مشکل اصلی خصوصی سازی را مربوط به فرآیند اجرای قانون دانست و تأکید کرد: به تعداد پرونده هایی که امروز برای رسیدگی در اختیار هیات داور قرار گرفته، نگاه نکنید. اگر حتی یک مورد از پرونده های مربوط به واگذاری دچار مشکل شده و ابطال شود، اثرات زبان بار بسیاری بر تمامی واگذاری های انجام شده و محیط کسب و کار کشور خواهد داشت.

وی خواستار دفاع سران سه قوه از امنیت سرمایه گذاری بخش خصوصی در کشور شد.

وضعیت واگذاری ها باید آسیب شناسی شود

محمد مصدق، معاون حقوقی و امور مجلس قوه قضائیه بر لزوم آسیب شناسی و یافتن راهکار برای حل مشکلات مربوط به خصوصی سازی سخن گفت و تأکید کرد: بررسی انجام شده نشان می دهد که سهم شاکی دولتی در پرونده هایی که برای بررسی در اختیار قوه قضائیه قرار گرفته است، 53 درصد، سهم نمایندگان مجلس 23 درصد، دادستانی ها 15 درصد، رقبا 5 درصد و خریداران 2 درصد بوده است.

وی افزود: علی که در این پرونده ها مطرح شده نیز به ترتیب فروش ارزان و عدم قیمت گذاری مناسب، عدم اجرای تعهدات واگذاری و عدم اهلیت بوده است.

مصدق در ادامه از آمادگی دستگاه قضائی برای رسیدگی دقیق پرونده واگذاری های در حال ابطال خبر داد و بر حمایت از سرمایه گذاران بخش خصوصی توسط قوه قضائیه تأکید کرد.

پیشنهاد تشکیل کمیته تخصصی برای آسیب شناسی روند واگذاری ها

محمدرضا پورابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصاد مجلس نیز بر لزوم آسیب شناسی و شناخت معضلات مربوط به واگذاری ها تأکید کرد و پیشنهاد داد: کمیته ای با حضور نمایندگان دستگاه های مربوط تشکیل شود و زوایای این مسئله را به طور کامل و جامع بررسی کنند.

به اعتقاد او برای رسیدن به راهکاری دقیق و جامع باید این آسیب شناسی به صورت دقیق و مورد به مورد انجام شود.

فروش واحدهای قابل واگذاری به بخش خصوصی اشتباه است

عزت الله اکبری تالارپشتی، رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس از اصلاح قانون مربوط به خصوصی سازی سخن گفت و تأکید کرد: اگر نیت اصلی در واگذاری، بهبود و احیای واحدهای صنعتی است، پس باید به جای فروش به دنبال راهکارهای دیگری باشیم تا تعهدات خریدار را روی احیای واحد صنعتی، معطوف کنیم.

بسترهای فرهنگی برای خصوصی سازی واقعی فراهم نیست

مرتضی سلطانی، عضو شورای گفت و گو، نبود بسترهای فرهنگی درباره خصوصی سازی را مانع جدی در برابر اجرای سیاست های اصل 44 عنوان کرد و پیشنهاد داد: مجموعه ای از تولیدکنندگان واقعی بخش خصوصی به عنوان مشاور، اطلاعات این حوزه را در اختیار قوه قضائیه قرار دهند و بدین ترتیب ریشه اعتماد بین بخش خصوصی و سرمایه گذاران با ارکان کشور تقویت شود.

استفاده از بدنه کارشناسی خبره در روند اجرای خصوصی سازی

محمدباقر الفت، معاون پیشگیری از جرم قوه قضائیه نیز آسیب شناسی و بررسی مجموعه علی که موجب شده روند خصوصی سازی مختل شود را مورد تأکید قرار داد. به باور او ضرورت دارد روند فعالیت همه بخش ها و دستگاه های مربوط به درستی بررسی شود.

وی تأکید کرد: یکی از مهم ترین موضوعاتی که باید در این رابطه مورد توجه قرار بگیرد استفاده از بدنه کارشناسی خبره در سازمان خصوص سازی و همچنین وجود افراد صاحب نظر و متعهد در هیات داور است. حضور افراد با تجربه و مدیریت قاطع در این بخش می تواند به پیشبرد اهداف خصوصی سازی کمک کند.

بررسی روند واگذاری ها در نشست دیگر شورای گفت و گو

دژپسند در جمع بندی آنچه در این نشست عنوان شد بر ضرورت آسیب شناسی دقیق مشکلات این حوزه تأکید کرد و گفت: امیدوارم با کمک همه دستگاه های مربوط و همکاران در قوه قضائیه بتوانیم فضای نگران کننده حاکم بر این بخش را برطرف کنیم تا خصوصی سازی واقعی محقق شود و این مزده را بدهیم که در سال 1400 به اهداف مورد نظر در سیاست های اصل 44 دست پیدا خواهیم کرد.

وی تأکید کرد: لازم است این موضوع در نشست دیگری پس از بررسی و آسیب شناسی دقیق تر، مطرح شود.